

Mgr. Olga Konůpková: Vztah dítěte s ADHD a jeho rodiny ke škole. Diplomová práce.

Posudek vedoucí práce.

Studentka **Olga Konůpková** se ve své práci rozhodla kvalitativně prozkoumat oblast vztahu dětí, u nichž byla diagnostikována ADHD, jejich rodin ke škole. **Téma je originální a vzešlo z její vlastní iniciativy a dlouhodobého zájmu o problematiku poruch pozornosti a chování.** Již od počátku bylo dobře promyšleno, studentka se dobře orientovala v dané problematice a měla i praktické zkušenosti v dané oblasti. Olga Konůpková věnovala dostatek času promýšlení dostupných teorií a dříve realizovaných výzkumů, což jí umožnilo se na výzkum dobře připravit a postupovat systematicky. Z hlediska procesu se jednalo o časově dobře naplánovanou práci, studentka pracovala kontinuálně, pravidelně svou práci konzultovala a kreativně reagovala na náměty a připomínky. Doporučenou literaturu studovala, sama přinášela celou řadu podnětů (včetně zahraniční literatury a zdrojů) a na konzultace chodila připravena. Pozitivně hodnotím její samostatnost, zodpovědný přístup, flexibilitu a otevřenost v samotném výzkumu, přestože toto téma (vztah ke škole u ADHD) je dle výsledků rešerší v současné době v literatuře popisováno spíše sporadicky. Přestože o ADHD je toho publikováno mnoho.

Teoretickou část považuji od počátku za vyspělou a velmi dobře zpracovanou. Text mapuje teoreticky na základě české i zahraniční literatury různé aspekty vztahu ke škole u dítěte se specifickou diagnózou a jeho rodiny. Autorka **dokázala z obsáhlého tématu vytáhnout a zprostředkovat čtenáři to nejpodstatnější, nejrelevantnější a seřadit informace v logické posloupnosti tak, jak se prohlubuje i téma samotné.** Teoretická část byla variována na základě vývoje tématu. Teoretická část je úměrná formátu práce a prezentovaná fakta jsou relevantní tématu práce.

V praktické části pak leží podstata studie - empirický výzkum. Olga Konůpková zvolila formu polostrukturovaných rozhovorů a tyto rozhovory s osmi rodiči a jejich dětmi jsou základem pro kvalitativní analýzu a interpretaci. Rozhovory analyzovala prostřednictvím metod zakotvené teorie. **Metodologie byla zvolena vhodně a dobře zvládnuta teoreticky i prakticky.**

Cílem výzkumu bylo odpovědět na hlavní výzkumnou otázku: Jaký je vztah dítěte s ADHD a jeho rodiny ke škole? Dílčí výzkumné otázky se pak táží: Jaký vliv má udělení diagnózy na rodinnou a školní situaci? Lze nalézt významné změny a rozdíly před a po udělení diagnózy? Jak se staví rodiče k užívání psychofarmak u svých či cizích dětí? Jsou rodiče dětí, které je užívají, spokojeni? Jaké je pozadí uskutečňovaných změn škol? Kdo nebo co je hlavním důvodem odchodů dětí na jiné školy? Jsou rodiče spokojeni se školou, do které dítě dochází? Z čeho vyplývá případná spokojenost nebo nespokojenost? Jakou roli ve vzájemných vztazích rodiny a školy hraje komunikace či její případná absence? Jak na tuto problematiku nahlíží děti?

Empirická část sestává z osmi kapitol: Podávání medikace ADHD dětem a / vs. alternativní metody. Mé dítě je inteligentní aneb význam inteligence pro rodiče. Komunikace se školou jako základní pilíř vztahu. Magický „papír“ a jeho význam ve vztahu. Změny škol. Černobílé vidění učitele. Jak vypadá ideální škola? Rodiče v zajetí emocí. Jak to vidí děti. Doplněny jsou pak o úvahy na téma: O čem rodiče nemluví a O čem rodiče hodně mluví. Empirická část nás provází perspektivou rodiče i dítěte a

pomáhá nám pochopit jejich úhel pohledu na školní problematiku. Přináší pro téma několik překvapivých momentů, odhaluje určité tabu v dané problematice. Výzkumný cíl byl zcela naplněn.

Práci uzavírá diskuse, kde jsou zodpovězeny výzkumné otázky a zjištěné poznatky jsou znovu vztaženy k teorii a výsledky se konfrontují se zpracováním tématu v literatuře, čímž se téma znovu prohlubuje a získává na plasticitě. Autorka reflektuje svůj přístup k šetření a je si dobře vědoma limitů svých a limitů této práce.

Vše je eticky ošetřeno a dobře reflektováno, formálně je diplomová práce v pořádku, je ucelená, rozsah zpracovaného materiálu je úměrný, literatura je dostačující a poctivě citována.
S procesem vzniku i výsledkem práce jsem jako vedoucí práce spokojena.

Práci doporučuji k obhajobě.

Možné otázky pro obhajobu:

- Vystihněte to nejpodstatnější ve vztahu ke škole u vašich respondentů. Myslíte, že je tam nějaký typický moment, kterým se zřejmě liší od většinové populace?
- Vyplývala by z Vaší práce nějaká doporučení pro učitele, který pracuje s dítětem, které vykazuje rizikové chování spojené s ADHD?
- Který z nalezených zdrojů v literatuře a výzkumu se nejvíce blížil Vašemu, pojetí, kde cítíte nejvyšší konzistenci s Vašimi závěry?

V Praze 2.1.2017

PhDr. Mgr. Veronika Pavlas Martanová Ph.D.